

Krajina jako životní prostředí.

Antonín Buček

První celosvětové konference o životním prostředí, konané pod heslem „*Je jen jedna Země*“ v roce 1972 ve Stockholmu se tehdejší Československá socialistická republika jako stát sovětského východního bloku nezúčastnila. V roce 1992 se konal Summit Země v Rio de Janeiro. Česká a slovenská federální republika se tehdy rozpadala na dva státy a tak nebyla zastoupena hlavou státu jako většina zemí. Naši delegaci tehdy vedl první a poslední federální ministr životního prostředí Josef Vavroušek. Výsledky těchto celosvětových shromáždění nevyvolaly v české společnosti příliš velkou odezvu. Koncem srpna bude v jihoafrickém Johannesburgu zahájen Světový summit o trvale udržitelném rozvoji, další v řadě celosvětových setkání státníků a zástupců nevládních organizací, věnovaných stavu životního prostředí naší planety. Proto se v tomto čísle Veroniky zabýváme tím, jak je v České republice naplňováno heslo „*myslet globálně, jednat lokálně*“, vystihující podstatu způsobu naplnění koncepce trvale udržitelného rozvoje, tedy takového využití zdrojů naší Země, kdy při naplnění potřeb současné generace nejsou omezovány potřeby generací budoucích a není nevratně ochuzováno bohatství přírody.

Životním prostředím člověka je krajina. Člověkem využívaná kulturní krajina je harmonická tehdy, je-li dobrým domovem nejen lidí, ale i všech dalších organismů, je-li nejen produktivní a užitečná, ale i krásná. Krajinní ekologové vědí, že exaktní parametry, charakterizující harmonickou kulturní krajinu se nalézají obtížně. Právě taková krajina se však stává krajinou srdce, krajinou, kterou vnímáme jako svůj domov, na kterou nezapomínáme a kam se rádi vracíme. Dokládá to tradiční rubrika našeho časopisu, ve které už desítky autorů vyznaly svůj vztah k jejich srdci nejbližším krajinám.

Zatímco v přírodní krajině, divočině, vyvíjející se dlouhodobě podle vlastních zákonitostí jsou zásahy člověka nežádoucí, harmonická kulturní krajina vyžaduje neustávající lidskou péči. Dnes již tato krajina nevzniká jako vedlejší produkt hospodářské činnosti, zajištění péče o její přírodní a historické skladebné prvky vyžaduje prostředky z veřejných zdrojů. Za velmi varovné pokládám snižování finančních prostředků, uvolňovaných na krajinotvorné programy Ministerstva životního prostředí, jak dokládá v tomto čísle Hana Hofmeisterová. Všichni dotázaní zástupci parlamentních stran, pánové L. Ambrozek, M. Kužvart, V. Mencl, F. Pelc i M. Rokos ze Strany zelených v minulém čísle Veroniky vyjádřili názor, že by se množství peněz, vydávaných na krajinotvorné programy mělo zvýšit. Uvidíme, jaká bude skutečnost, podaří-li se snižovat dluh, který ke krajině jako svému životnímu prostředí dosud máme a který zatím stále ještě spíše narůstá.

Citace:

BUČEK, A. : Krajina jako životní prostředí. Veronica. 2002, roč. 16, č. 4, s. 1